

Andrzej Perzyński

„Geografia zbawienia. Prezentacja teologiczno-fundamentalna”, Henryk Seweryniak, Warszawa 2007 : [recenzja]

Łódzkie Studia Teologiczne 17, 481

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ks. Henryk S e w e r y n i a k, *Geografia zbawienia. Prezentacja teologiczno-fundamentalna*, UKSW, Warszawa 2007, ss. 122.

Książd prof. dr hab. Henryk Seweryniak w toku swoich badań statutowych podjął temat nowatorski, mający duże znaczenie dla teologii.

Realizując część I projektu, ks. prof. Seweryniak zbadał genezę terminu „geografia zbawienia”, jego sens w nauczaniu Jana Pawła II oraz konotacje filozoficzne i teologiczne u innych autorów. Za najważniejsze osiągnięcia tej części projektu uważam wykazanie, że korzeni pojęcia „teologia zbawienia” należy szukać w myśli o. M.J. Lagrange, który już w latach dwudziestych minionego wieku widział specyfikę studiowania Biblii w Ecole Biblique w Jerozolimie w poznawaniu środowiska, w której była ona przeżywana, wypowiediana, spisywana. Jeśli istnieje historia zbawienia – pisał Lagrange – istnieje również geografia zbawienia. Ważna jest także w tej części dyskusja prof. Seweryniaka z Ryszardem Kapuścińskim, który – zdaniem Autora projektu badań – nie dostrzega, że cywilizacja wzniesiona na biblijnym exodus wzywa do przekraczania siebie, do traktowania życia jako pielgrzymowania. Pomijanie cywilizacji judeochrześcijańskiej jest jeszcze bardziej wyraźne, gdy Kapuściński podkreśla, że odkrycie ideału równości wszystkich ludzi jest dziełem oświecenia. Seweryniak słusznie podkreśla, że E. Levinas i J. Tischner, na których chętnie powołuje się w swoich esejach autor *Cesarza*, czerpali przede wszystkim z wielkiej wizji biblijnej niepowtarzalności człowieka. Na dopracowanie w tej części czeka jeszcze zagadnienie itinerariów pielgrzymich IV–VII w., ale Autor projektu zdaje sobie z tego sprawę i daje temu wyraz.

W II części ks. Seweryniak po raz pierwszy w polskiej teologii fundamentalnej wprowadza problematykę badań archeologicznych w Ziemi Świętej do argumentacji wiarygodnościowej tej dyscypliny. Autor łączy sprawozdanie z najważniejszych osiągnięć prac archeologicznych w Nazarecie, Seforis, Kafarnaum i w Jerozolimie (Bazylika Grobu Świętego, Eleona i Wieczernik) z badaniami nad różnymi postaciami judeochrześcijaństwa w I–IV w. Czytając jego opracowanie, czuje się, że co najmniej kilkakrotnie był w tych miejscach i znakomicie orientuje się w topografii Ewangelii. Wiadomo skądinąd, że jego wykładowi monograficznemu z tego zakresu towarzyszą prezentacje medialne. Bardzo interesujące są własne hipotezy Seweryniaka, dotyczące nekropolii w Nazarecie, synagogi w Kafarnaum i synagogi judeochrześcijańskiej na Syjonie. Historycy Kościoła i teologowie fundamentalni z niecierpliwością będą oczekiwali jego opracowania na temat Judeochrześcijan I–IV w. w Palestynie i ich roli – dotąd zbyt mało dostrzeganej – w przeniesieniu dalej dziedzictwa chrześcijańskiego.

Należy stwierdzić, że niektóre punkty projektu badawczego nie zostały zrealizowane – ks. prof. Seweryniak zamierza go kontynuować i przedstawić w pozycji książkowej, która powinna ukazać się w końcu 2008 r. Tego rodzaju sytuacja nie jest wyjątkiem w przypadku nowych, twórczych projektów badawczych. Zresztą i tak otrzymaliśmy obszernie, bo liczące 122 strony, dobrze udokumentowane i w wielu punktach nowatorskie opracowanie. Stwierdzam zatem, że prof. H. Seweryniak zrealizował w sposób rzetelny obszerną część projektu pt. *Geografia zbawienia*, otwierając w ten sposób ciekawe pole badawcze zarówno swoim poszukiwaniami, jak i poszukiwaniem innych teologów w Polsce.

ks. dr habil. Andrzej Perzyński